

Α. Παράγωγα ρήματα

Κυρίως από ουσιαστικά ή επίθετα:	Αλλά και:
<p>νεύρο – νευριάζω φυτό – φυτεύω κόπος – κοπιάζω τέλος – τελειώνω ζέστη – ζεσταίνω όμορφος – ομορφαίνω σημάδι – σημαδεύω κλειδί – κλειδώνω</p>	<p>1) Από άλλα ρήματα: φέγγω – φεγγίζω βάφω – ξεβάφω διψώ – ξεδιψώ</p> <p>2) Από άκλιτα μέρη του λόγου (επιρρήματα, επιφωνήματα κτλ.): συχνά – συχνάζω σιμά – σιμώνω χαμηλά – χαμηλώνω</p>

Β. Παράγωγα ουσιαστικά

Από ρήματα:

τραγουδώ – τραγουδιστής
έρχομαι – ερχομός
κλαδεύω – κλάδεμα
τρέχω – τρέξιμο
ανασαιίνω – ανάσα
γυμνάζω – γυμναστήριο

Τα ουσιαστικά που παράγονται από ρήματα σημαίνουν κυρίως:

- α) το πρόσωπο που ενεργεί (π.χ. τραγουδιστής)
- β) την ενέργεια ή το αποτέλεσμα της (π.χ. κλάδεμα)
- γ) το όργανο, το μέσο ή τον τόπο μιας ενέργειας (π.χ. γυμναστήριο)

Από ουσιαστικά:

α. Υποκοριστικά

Δείχνουν ότι κάτι είναι μικρό ή ότι το νιώθουμε ως αγαπητό/οικείο. Π.χ. παιδί – παιδάκι
Καταλήξεις: -άκι, -ίτσα, -άκος, -άκης, -ούλα, -ούλης, -ούλι, -ούδα, -ούδι

β. Μεγεθυντικά

Δείχνουν ότι κάτι είναι πιο μεγάλο από αυτό στο οποίο αναφέρεται η λέξη από την οποία προέρχεται.

Π.χ. κολοκύθι – κολοκύθα
Καταλήξεις: -α, -άρα, -αράς, -αρος

γ. Περιεκτικά

Δείχνουν ότι πολλά όμοια πράγματα βρίσκονται στο ίδιο μέρος. Π.χ. άμμος – αμμουδιά, αμπέλι – αμπελώνας
Καταλήξεις: -ια, -ώνας, -ιώνας

δ. Τοπικά

Δείχνουν τόπο. Π.χ. εστίατορας – εστιατόριο, Πατριάρχης – Πατριαρχείο

ε. Εθνικά

Δείχνουν τον άνθρωπο που κατάγεται από συγκεκριμένο τόπο. Έχουν πολλά είδη καταλήξεων.

Π.χ. Ανατολή – Ανατολίτης, Ψαρά – Ψαριανός

στ. Επαγγελματικά

Δηλώνουν επάγγελμα. Π.χ. βιβλιοθήκη – βιβλιοθηκάριος, βάρκα – βαρκάρης, γάλα – γαλατάς

ζ. Διάφορα άλλα

-αινα: π.χ. Γιώργος – Γιώργαινα

-ινα: π.χ. γιατρός – γιατρίνα

-ισμος: π.χ. χριστιανός – χριστιανισμός

-ιά: π.χ. νύχτα – νυχτιά, λεβέντης – λεβεντιά

Από επίθετα:

Είναι αφηρημένα και φανερώνουν ιδιότητα

Π.χ. αθώς – αθωότητα, αγράμματος – αγραμματοσύνη, μαύρος – μαυρίλα, γλυκός – γλύκα, κόκκινος – κοκκινίλα, βαρύς – βαρύτητα

Γ. Παράγωγα επίθετα

Από ρήματα:	Από ουσιαστικά:
<p>δροσίζω – δροσιστικός μελετώ – μελετηρός λάμπω – λαμπερός κινώ – κινητήριος</p> <p>Τα παράγωγα επίθετα σε -τος λέγονται ρηματικά επίθετα: σκύβω – σκυφτός βάζω – βαλτός</p>	<p>ζήλια – ζηλιάρης άνοιξη – ανοιξιάτικος στάχτη – σταχτής αιώνας – αιώνιος βροχή – βροχερός μετάξι – μεταξωτός κορίτσι – κοριτσίστικος αρνί – αρνίσιος μαλλί – μάλλινος</p>
Από επίθετα:	Από επιρρήματα:
<p>Αυτά είναι κυρίως υποκοριστικά: κοντός – κοντούλης ζεστός – ζεστούτσικος</p> <p>Ή φανερώνουν ιδιότητα: άγριος – αγριωπός άσπρος – ασπριδερός παχύς – παχουλός</p> <p>Επίσης σχηματίζονται με το στερητικό α(ν)-: επίσημος – ανεπίσημος ακριβής – ανακριβής πιθανός – απίθανος</p>	<p>κοντά – κοντινός βόρεια – βορινός αύριο – αυριανός</p>

Δ. Παράγωγα επιρρήματα

Τα παράγωγα επιρρήματα προέρχονται κυρίως από επίθετα. Παράγονται με τις καταλήξεις **-α** και **-ως** (βλ. ενότητα 12.2).
όμορφος – όμορφα
ειλικρινής – ειλικρινώς
άμεσος – άμεσα και άμέσως

Πιο σπάνια, μπορεί να βρούμε επιρρήματα που παράγονται από αντωνυμίες (π.χ. άλλος – αλλού) ή από άλλα επιρρήματα (π.χ. εκεί – εκείθε).